

Μοιάζει με την αρχή επικήδειου; Δεν είναι. Αλλά τι τίτλο να βάλει κάποιος που επισκέφτηκε την αιώνια πόλη και δεν μπορεί να κρύψει το θαυμασμό του για όσα είδε; Ως εναλλακτικό τίτλο σκέφτηκα τον παρακάτω: «Εντυπώσεις από τη σχολική επταήμερη εκδρομή στην Ιταλία», αλλά αυτός ο τίτλος είναι τετριμμένος, τυπικός, δεν αποπνέει καθόλου άρωμα Ιταλίας, Ρώμης και Φλωρεντίας. Και μερικούς άλλους σκέφτηκα, αλλά νομίζω ότι και εκείνοι ήταν αποτυχημένοι.

Άλλωστε δεν είναι δικός μου ο χαρακτηρισμός και αυτοί που τη χαρακτήρισαν έτσι σίγουρα κάτι παραπάνω από μένα ήξεραν. Βέβαια, αδικώ έτσι την άλλη πόλη που είναι εξίσου σημαντική-ας χρησιμοποιήσω αυτό το επίθετο τώρα στην αρχή- γιατί όπως θα φανεί στην πορεία δεν ήταν μικρότερη η εντύπωση που μας άφησε.

Η συζήτηση, το άρθρο και ο προβληματισμός απορρέει από την σχολική εκδρομή της Γ' τάξης του 4ου Λυκείου που φέτος ανέβασε, όπως φάνηκε, πολύ ψηλά τον πήχη όχι μόνο ως προς την επιλογή του προορισμού, αλλά και ως προς τους στόχους που έχει θέσει για το τέλος.

Έχει περάσει σχεδόν ένας μήνας από τότε που έγινε η εκδρομή και είναι ικανό διάστημα για να μπορέσεις να αναρτήσεις δυο λόγια στην ιστοσελίδα του σχολείου για τα δρώμενα, αλλά και για τα τεκταινόμενα των επτά ημερών του ταξιδιού.

Οι μαθητές που συγκεντρώθηκαν και επιθυμούσαν να ακολουθήσουν ήταν ουκ ολίγοι και μάλιστα κάποιοι προστέθηκαν την τελευταία στιγμή. Ο αριθμός των εκπαιδευτικών ανάλογος και όπως απαιτεί η νομοθεσία. Οι μικρές συνεδριάσεις μεταξύ των συνοδών καθηγητών και του πρακτορείου που ανέλαβε την εκδρομή αναγκαίες, εποικοδομητικές και ουσιαστικές. Βοήθησαν ώστε να προβλεφθούν και να αποφευχθούν πολλές δυσκολίες που θα είχαμε αντιμετωπίσει αν δεν γινόντουσαν αυτές οι συναντήσεις. Η γραφική δουλειά, οι επαφές με το υπουργείο και με το προξενείο επίσης αναγκαίες για το λόγο που προαναφέρθηκε. Επιμείναμε στο να έχουμε δύο φαρμακεία εξοπλισμένα ακόμη και με ομοιοπαθητικά φάρμακα, καθώς ήμασταν δύο λεωφορεία και έτσι ήμασταν ήσυχοι ότι θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε μικρά και ασήμαντα προβλήματα υγείας.

Ευτυχώς ο διευθυντής μας δεν εφείσθη χρημάτων σε περίοδο οικονομικής κρίσης και μας έδωσε άδεια εν λευκώ να αγοράσουμε ό, τι χρειάστηκε. Υπάρχει και ένας άλλος λόγος για τον οποίο πρέπει να αποδώσουμε εύσημα στο διευθυντή μας, αν και δεν τα χρειάζεται, γιατί είναι ήδη εκπαιδευτικός εγνωσμένου κύρους. Χάρη στην πολυετή πείρα του ενθάρρυνε -κατά ομολογία των ιδίων των μαθητών στη γράφουσα- τους μαθητές να ξεκινήσουν τη διερεύνηση μεταξύ τους για το πόσο επιτεύξιμος είναι ο στόχος που έθεσαν αρχικά και στην πορεία τους έδειξε ποιο δρόμο έπρεπε να ακολουθήσουν για να πραγματοποιηθεί και να ολοκληρωθεί το σχέδιό τους.

Ας μην αδικήσω και το τουριστικό γραφείο. Έκανε και αυτό τη δική του δουλειά στη σύνταξη του προγράμματος και στην πληροφόρηση των μαθητών για τα αναγκαία τηλέφωνα, χάρτες και λοιπά ενημερωτικά έντυπα.

Φυσικά ξεκινήσαμε με τους καλύτερους οιωνούς και αυτοί μας ακολούθησαν σε όλο το ταξίδι καθώς εκεί βρήκαμε ασυνήθιστα καλό καιρό για την εποχή και τη χώρα και όλα πήγαν καλά μέχρι το τέλος. Οι μαθητές ίδιοι στον αριθμό όπως ξεκίνησαν σώοι και αβλαβείς γύρισαν πίσω στο σπίτι τους και στο σχολείο τη Δευτέρα. Τώρα που το ξανασκέφτομαι δεν μπορώ να μην αστειωτώ και να μην αναρωτηθώ: Λες ο Δίας να είχε κάνει μνημόνιο συνεργασίας με τον ρωμαίο ομότιμό του Γιούπιτερ, για να κρατήσει ο καιρός και να έχουμε ούριο άνεμο στο ταξίδι μας;

Νομίζω πως η γράφουσα αρχίζει να ξεφεύγει σε έκταση και σίγουρα κινδυνεύει το άρθρο να

μείνει μισο-αναγνωσμένο αλλά μία εκπαιδευτική εκδρομή στο εξωτερικό καμία σχέση δεν έχει με μία ίδια στο εσωτερικό. Είναι πολύ περισσότερες οι δεξιότητες που πρέπει να αναπτύξουν οι μαθητές σε μία εκδρομή στο εξωτερικό απ' ότι στο εσωτερικό.

Υποχρεώνονται να εξασκήσουν μία ξένη γλώσσα αν τη γνωρίσουν και αν όχι να αναγκαστούν να επικοινωνήσουν με κάποιο τρόπο με ανθρώπους που δεν ξέρουν ή δε μιλούν όλοι τη μία και διεθνή γλώσσα. Ακόμη αναγκάζονται να μάθουν να διαβάζουν το χάρτη της πόλης όπου βρίσκονται για να καταφέρουν να κυκλοφορήσουν σε αυτήν. Ακόμη και το ένστικτο του προσανατολισμού -αν λέγεται και θεωρείται ένστικτο-αναπτύσσεται. Για όσα είδαμε στην Ιταλία πόσες λέξεις να αφιερώσει κανείς και πόσες σκέψεις να εκφράσει; Την εποχή που η Ελλάδα βρισκόταν μέσα στα σύνορα της οθωμανικής αυτοκρατορίας η γείτονα χώρα με τη δική της οργάνωση και τους δικούς άρχοντες πολιτικούς αλλά και θρησκευτικούς ανέπτυξε ένα σπουδαίο πολιτισμό που τα δημιουργήματά του διασώθηκαν μέχρι σήμερα, είναι επισκέψιμα και εκατοντάδες επισκέπτες στέκονται μπροστά τους καθημερινά. Θα μεταφέρω εδώ το διάλογο που διεμείφθη ανάμεσα στη γράφουσα και ένα συνάδελφο-συνοδό της εκδρομής, γιατί είχε δίκαιο.

Όταν εγώ εξέφρασα την έκπληξή μου λέγοντας:

-Τα ονόματα παπών είναι χαραγμένα πάνω από κάθε σημαντικό μνημείο που είδαμε στη Ρώμη!» μου απάντησε:

-«Δεν είναι κακό, γιατί αυτοί οι άνθρωποι κατασκεύασαν μνημεία που είναι επισκέψιμα και θαυμάζονται ακόμη και σήμερα ύστερα από εκατοντάδες χρόνια. Μακάρι, να υπήρχαν και στην Ελλάδα τέτοια μνημεία».

Και η πρωτεύουσα του Ελληνικού κράτους έχει αρκετά επισκέψιμα μνημεία αλλά αναρωτιέμαι, έχει τόσα πολλά και τόσο όμορφα που να κατασκευάστηκαν από τόσο σπουδαίους καλλιτέχνες που στο πρόσωπό τους μαζεύονταν τόσο πολλές γνώσεις και τόσο πολλές ικανότητες;

Όμως δεν είναι μόνο η πρωτεύουσα της Ιταλίας που έχει να επιδείξει τόσο πολλά αξιοθέατα. Σε ολόκληρη τη χώρα υπάρχουν καλοδιατηρημένα κάστρα, μεσαιωνικές επαύλεις, και καθολικές αναγεννησιακές εκκλησίες. Και λυπάμαι, όταν σκέφτομαι πως στο δικό μου το χωριουδάκι εδώ στη Μακεδονία που είναι βέβαια πιο νέο στην ηλικία, προσφυγικό, υπήρχε ένα σχολείο παλιό από το 1930 που γκρεμίστηκε για να χτιστεί στη θέση του ένα νέο δημαρχείο που όπως φαίνεται θα το στοιχειώσει ο Καλλικράτης.

Φυσικά επισκεφτήκαμε και το Βατικανό. Σχεδόν χαθήκαμε μέσα στους δαιδαλώδεις διαδρόμους του, μπερδευτήκαμε με τους υπόλοιπους επισκέπτες και θαυμάσαμε όσα από τα εκθέματα και όσους από τους χώρους μας επέτρεπε ο χρόνος. Όμως πώς μπορεί να είναι αρκετός ο χρόνος σε κάποιον που στέκεται μπροστά στη «Σχολή των Αθηνών», στην αίθουσα των σφραγίδων και τι να πρωτοθαυμάσει; Την τέχνη του ζωγράφου, τα χρώματα, τις γνώσεις του ή τα πρόσωπα που εικονίζονται στον πίνακα που είναι ένα άλλο μεγάλο κεφάλαιο;

Η πρώτη πόλη που είδαμε ήταν η Φλωρεντία. Ειλικρινά, θα μπορούσα να γράψω πολλές σελίδες για τις εντυπώσεις μου από την πόλη, αλλά θα αρκεστώ σε κάποιες ταπεινές σκέψεις. Πώς να αισθάνεται ή τι σκέψεις να κάνει ένας μαθητής που, για να πάει στο σχολείο του το πρωί, περνά μπροστά από το άγαλμα του Ηρακλή του Ντονατέλλο που βρίσκεται μπροστά στο δημαρχείο της Φλωρεντίας ή στον Δαυίδ του Μιχαήλ Άγγελου που βρίσκεται ακριβώς απέναντι; Στο τέλος του ταξιδιού μας επισκεφτήκαμε και την Πομπηία. Τι κρίμα που από μία κακή συντυχία ένα φυσικό φαινόμενο βρήκε διέξοδο να εκτονωθεί τη

στιγμή που μία σπουδαία πόλη που βρισκόταν στον κολοφώνα της ακμής της είχε επινοήσει τόσους τρόπους για να διευκολύνει την καθημερινότητα των πολιτών της για την οποία τόσος ντόρος γίνεται σήμερα!

Μου πήρε μεγάλη έκταση για να εκθέσω αυτές τις ταπεινές και ίσως αφελείς και απλοϊκές για κάποιους σκέψεις. Όχι πως δεν μας έτυχαν ανορθόδοξα περιστατικά που προήλθαν από διάφορους παράγοντες αλλά όπως προείπα οι μαθητές γύρισαν πίσω στα σπίτια τους και στο σχολείο τη Δευτέρα όσοι ήταν και όταν αναχωρήσαμε. Σε τέτοιες μεγάλες και δύσκολες σχολικές εξορμήσεις πολλά είναι αυτά που διακυβεύονται. Οι εκπαιδευτικοί δοκιμάζουν τις αντοχές τους, τα νεύρα τους, την υπομονή τους, την προνοητικότητά τους ακόμη και την τύχη τους και οι μαθητές γνωρίζουν τους εαυτούς τους και τον πραγματικό κόσμο έξω από το σχολείο.

Επειδή οι πολλές υποχρεώσεις δεν μου το επέτρεψαν και το ξέχασα εκείνη τη στιγμή έρχομαι τώρα να στείλω την ψηφιακή ευχή μου στους μαθητές που πέρασαμε μαζί επτά ημέρες από τη ζωή μας για καλή τύχη στις πανελλαδικές αλλά και στη ζωή γενικά.

Και φέτος θα κάνω την ίδια ευχή για σας παιδιά: μακάρι η ζωή και η τύχη να σας επιτρέψει να κάνετε πολλά ταξίδια πολύ νωρίς αφού αφήσετε το 4ο Λύκειο της Δράμας!

Μ. Αντωνιάδου

Φιλολόγος

Υ.Γ.

-Οι παραπάνω απόψεις εκφράζουν αποκλειστικά τη γράφουσα.

-Ευχαριστώ το διευθυντή μου και φιλόλογο στο 4ο Λύκειο κύριο Δημήτρη Παπαθεοδώρου πρώτον επειδή με εμπιστεύτηκε και με όρισε συνοδό σε αυτή την εκδρομή και δεύτερον για τη φιλολογική διόρθωση που έκανε και στα δύο κείμενα, το περσινό και το φετινό για το ίδιο θέμα καθώς πέρσι ξέχασα να το κάνω!